

Natuurtoets

Postzegelbestemmingsplan 'Tolweg 4' te Heemskerk

projectnr. 250472

revisie 00

27 juli 2012

Opdrachtgever

C. Nelis Bouw & Ontwikkeling

De Trompet 2850

1967 DD HEEMSKERK

datum vrijgave

27 juli 2012

beschrijving revisie 00

goedkeuring

M. Korthorst

K.E. van Dijk

Colofon

Projectgroep bestaande uit:
R. Audenaerd

Datum van uitgave: 27 juli 2012

Contactadres:
Monitorweg 29
1322 BK Almere
Postbus 10044
1301 AA Almere

Copyright © **Ingenieursbureau Oranjewoud B.V.**
Niets uit deze uitgave mag worden vervaelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Inhoud	blz.
1 Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doel	4
1.3 Leeswijzer	4
2 Wettelijk kader	5
3 Gebiedsbeschrijving	7
3.1 Situering plangebied	7
3.2 Werkomschrijving	7
4 Methode	8
4.1 Bureaustudie natuurwaarden	8
4.2 Terreinbezoek	8
5 Onderzoeksresultaten	9
5.1 Bureaustudie	9
5.2 Terreinbezoek	9
5.3 Conclusie Natuurwaarden	11
6 Toetsing aan natuurwetgeving	12
6.1 Effecten op de beschermde gebieden	12
6.2 Effecten op beschermde soorten	12
6.2.1 Minder algemene en strikt beschermde soorten (Tabel 2 en 3, Flora- en faunawet)	12
6.2.2 Algemene beschermde soorten (Tabel 1, Flora- en Faunawet)	13
7 Conclusies en aanbevelingen	14
7.1 Conclusie	14
7.2 Tot slot	14
8 Literatuur	15
<u>Bijlage 1: Wettelijk Kader</u>	<u>16</u>

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van C. Nelis Bouw & Ontwikkeling is door Ingenieursbureau Oranjewoud B.V. in juli 2012 een natuurtoets uitgevoerd voor het terrein waar nieuwbouw zal plaatsvinden te Heemskerk. Het braakliggende terrein zal plaatsmaken voor een 14-tal nieuwbouwhuizen. De aanwezige bebouwing zal daarbij gesloopt worden.

Vanuit de Flora- en faunawet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Het herinrichten van de terreinen valt onder het begrip 'ruimtelijke ontwikkeling' uit de Flora- en faunawet.

In het kader van de boogde ontwikkeling zijn diverse gebiedsonderzoeken noodzakelijk waaronder dit onderzoek. Deze rapportage toetst de ontwikkeling van het terrein aan de Flora- en faunawet.

Figuur 1.1: Ligging perceel aan de Tolweg.

1.2 Doel

Het doel van de voorliggende natuurtoets is:

- het opsporen van eventuele strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de huidige Flora- en faunawet;

1.3 Leeswijzer

De verdere opzet van deze natuurtoets is als volgt. Hoofdstuk 2 introduceert het wettelijk kader. Een gebiedsbeschrijving en achtergrondinformatie van de planontwikkeling zijn opgenomen in hoofdstuk 3. Hoofdstuk 4 beschrijft de methode, de aanpak voor de natuurtoets. Hoofdstuk 5 gaat in op de onderzoeksresultaten en het veldbezoek. Hoofdstuk 6 omvat de effectenbeoordeling en maatregelen om effecten te voorkomen of beperken. In hoofdstuk 7 staan de conclusies van de toetsing beschreven. In de bijlage is een uitgebreide beschrijving opgenomen van het wettelijke kader.

2 Wettelijk kader

De Nederlandse natuurwetgeving valt uiteen in **gebiedsbescherming** en **soortbescherming**.

Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming omvat Beschermde Natuurmonumenten aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, Speciale Beschermingszones (SBZ/Natura 2000) aangewezen in het kader van de Vogel- en/of Habitatrichtlijn en de Ecologische Hoofdstructuur. De gebiedsbescherming van Natura 2000 is sinds oktober 2005 volledig geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet 1998. Globaal kan gesteld worden dat de gebiedsbescherming gericht is op de bescherming van de waarden waarvoor een gebied is aangewezen. Deze bescherming is gebiedspecifiek, maar kent wel de zogenaamde externe werking. Dat wil zeggen dat ook handelingen buiten een beschermd gebied niet mogen leiden tot verlies aan kwaliteit in het beschermde gebied.

Het terrein waar de nieuwbouw gaat plaatsvinden ligt niet in een Natura 2000 gebied en is ook geen onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur. Daarom wordt in deze rapportage alleen ingegaan op de soortbescherming.

Soortbescherming

De soortbescherming is geregeld in de Flora- en faunawet. Deze geldt overal in Nederland. In het kader van de Flora- en faunawet is een groot aantal plant- en diersoorten beschermd. Om bij het opstellen van plannen, dan wel bij de uitvoering van de werkzaamheden, rekening te kunnen houden met de aanwezige beschermde plant- en diersoorten is het noodzakelijk om te weten welke soorten in het gebied voorkomen. Indien als gevolg van werkzaamheden ten behoeve van ruimtelijke ontwikkelingen beschermde soorten worden geschaad, is een ontheffing ex art. 75 Flora- en faunawet noodzakelijk. Deze moet worden aangevraagd bij het ministerie van EL&I. Het is daarbij van belang om te weten tot welke beschermingscategorie de aanwezige soorten behoren.

De beschermde soorten zijn ingedeeld in drie categorieën:

- **algemene soorten** (tabel 1-soorten); waarvoor geen ontheffingsplicht geldt wegens een complete vrijstelling
- **overige soorten** (tabel 2-soorten) waarvoor een vrijstelling geldt, indien wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. Voor het onderhavige project is een dergelijke gedragscode momenteel niet van toepassing, zodat ook voor deze soorten een ontheffingsplicht geldt. De voorwaarden waaronder voor deze soorten een ontheffing kan worden verkregen zijn minder streng dan voor de strikt beschermde soorten.
- **strikt beschermde soorten** (tabel 3-soorten) waarvoor een ontheffingsplicht geldt voor werkzaamheden die leiden tot verstoring van deze soorten of vernietiging van het leefgebied

Vrijstellingsbesluit

Sinds 23 februari 2005 is het Vrijstellingsbesluit van kracht. Met dit besluit is geregeld dat voor algemeen voorkomende soorten (tabel 1 soorten) een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ingrepen en geen ontheffing meer aangevraagd hoeft te worden. Als er beschermde en minder algemene soorten (tabel 2 & 3 soorten) voorkomen is het noodzakelijk om te bepalen of deze negatieve effecten ondervinden door de wijzigingen of de werkzaamheden in het plangebied. Bij schade of verstoring van beschermde soorten dient een ontheffing aangevraagd te worden bij Dienst Regelingen.

Zorgplicht

Daarnaast geldt voor alle soorten, ook de niet beschermde soorten, een algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer redelijkerwijs maatregelen neemt, dan wel redelijkerwijs handelingen met negatieve effecten achterwege laat, om schade aan plant- en diersoorten zoveel mogelijk te beperken.

Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in van de Flora- en faunawet; alle vogels zijn in Nederland gelijk beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord zijn verboden.

Jaarrond beschermde verblijfplaatsen

Tijdens werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Speciale bescherming genieten die vogelsoorten die het gehele jaar of jaarlijks dezelfde nestlocatie gebruiken. Deze vaste verblijfplaatsen zijn **jaarrond beschermd**.

Slechts een beperkt aantal vogelsoorten (zie tabel 2.1) bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. Deze soorten staan vermeld in categorie 1 t/m 4 van de 'Aangepaste lijst van jaarrond beschermde vogelnesten' (Ministerie van LNV, 2009). Overigens maken de meeste vogels elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik zijn alleen tijdens het broedseizoen beschermd.

Tabel 2.1: Jaarrond beschermde vogelnesten (Ministerie van LNV, 2009)

Soortnaam	Categorie vaste nesten	Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het <i>gehele seizoen</i>
Steenuil	1	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats
Gierzwaluw, Huismus, Roek	2	Nesten van koloniebroeders die elke broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
Grote gele kwikstaart, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Slechtvalk,	3	Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elke broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar
Boomvalk, Buizerd, Havik, Ransuil, Sperwer, Wespendif, Zwarte wouw	4	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen

Indien een ruimtelijke ontwikkeling negatieve effecten op deze soorten is een ontheffing nodig. Voor vogels kan alleen een ontheffing worden verleend op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dit zijn:

- Bescherming van flora en fauna (b);
- Veiligheid van het luchtverkeer (c);
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d).

3 Gebiedsbeschrijving

3.1 Situering plangebied

Het plangebied betreft een braakliggend terrein midden in het woongebied van Heemskerk. Op het terrein stond vroeger een woonboerderij. Wat hiervan over is gebleven zijn oude vervallen gebouwen. Het terrein grenst aan de oostzijde aan een watergang.

Het terrein ligt in de oksel van de kruising tussen De Baandert en de Tolweg. De noord en westkant is bebouwd met woningen. Het perceel zal in zijn geheel worden ingericht ten behoeve van woningen met elk een tuin.

Het plangebied maakt geen deel uit van gebieden die planologisch beschermd worden. Het maakt geen onderdeel uit van de Ecologische hoofdstructuur (figuur 3.1), Beschermd Natuurmonument of Natura 2000-gebied.

Figuur 3.1: Het plangebied (rood rondje) behoort niet tot de EHS (groen) of een Natura 2000-gebied of nationaal landschap (oranje)

3.2 Werkomschrijving

Voorliggend onderzoek richt zich op het terrein gelegen in Heemskerk waar een 14-tal woningen gebouwd gaan worden. Hierbij wordt alle huidige gebouwen, oude opslag en schuur, gesloopt en zal de grond bouwrijp gemaakt worden. Dit houdt in dat er gegraven zal worden om leidingwerk aan te leggen en dat de grond geploegd zal worden waarbij alle aanwezige vegetatie zal worden verwijderd. Het perceel is circa 3.000 m².

4 Methode

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van de beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen;

- een bureaustudie
- een terreinbezoek.

4.1 Bureaustudie natuurwaarden

Om een inschatting te maken van de soortgroepen en specifieke soorten die in en rond het projectgebied voorkomen, zijn de landelijke databanken voor natuurwaarnemingen geraadpleegd, waaronder telmee.nl en waarneming.nl. Het invoerportaal waarneming.nl is een website waarop door vrijwilligers natuurwaarnemingen in Nederland worden verzameld. Telmee.nl is het invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevens-beherende Organisaties (PGO's). Er kan informatie over diverse soortgroepen tot op kilometerhokniveau worden verkregen.

Aanvullende gegevens over het mogelijk voorkomen van beschermde soorten is verkregen uit verschillende regionale verspreidingsatlassen. De 'Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels' (Scharringa 2010) geeft recente informatie over de aanwezigheid van vogels aangevuld met de verspreidingsgegevens uit de 'Atlas van de Noord-Hollandse amfibieën en reptielen' (Herder 2010) en de 'Verspreiding van de Noord-Hollandse Flora' (www.landschapnoordholland.nl) ontstaat een goed beeld over de aanwezig flora en fauna.

Op basis van deze verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is middels een terreinbezoek nagegaan of deze soorten mogelijk ook in het plangebied of de omgeving kunnen voorkomen. Het voorkomen van wettelijk beschermde soorten in het uurhok of kilometerhok betekent namelijk niet perse dat deze soorten zich in de omgeving van het projectgebied bevindt. Het projectgebied omvat slechts een klein deel van het kilometerhok en daarmee ook een beperkt aantal verschillende biotopen en habitats. Met behulp van het terreinbezoek is nagegaan welke dit zijn. Hierdoor kan meer duidelijkheid gegeven worden over de voorkomende dan wel verwachte soorten in het projectgebied.

Figuur 4.1: Gemaaide vegetatie op de planlocatie. Op de planlocatie is een vervallen schuur en hooiberg aanwezig.

4.2 Terreinbezoek

Op basis van deze verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is middels een terreinbezoek nagegaan of deze soorten mogelijk ook in het plangebied of de omgeving kunnen voorkomen. Het voorkomen van wettelijk beschermde soorten in het uurhok of kilometerhok betekent namelijk niet perse dat deze soorten zich in de omgeving van het projectgebied bevinden. Het projectgebied omvat slechts een klein deel van het kilometerhok en daarmee ook een beperkt aantal verschillende biotopen en habitats. Met behulp van het terreinbezoek is nagegaan welke dit zijn. Hierdoor kan meer duidelijkheid gegeven worden over de voorkomende dan wel verwachte soorten in het projectgebied.

5 Onderzoeksresultaten

5.1 Bureaustudie

Nabij het plangebied komen verschillende soorten vleermuizen voor (waarneming.nl). In Noord-Holland komen en nabij het plangebied strikt beschermde amfibieën zoals de Rugstreeppad (Herder 2010)). Het voorkomen van strikt beschermde reptielen binnen de provincie is beperkt tot de duinen, het plassegebied en 't Gooi. Nabij het plangebied komen geen reptielen voor (Herder, 2010). Kleine modderkruiper en Bittervoorn zijn beschermde vissoorten die in de omgeving van het plangebied voorkomen (Ravon.nl).

5.2 Terreinbezoek

Het plangebied is bezocht op 23 juli 2012 door een deskundig ecooloog van Oranjewoud. Op basis van de bureaustudie en de aangetroffen biotopen is een beeld verkregen van het voorkomen van beschermde soorten. De volgende biotopen zijn aangetroffen:

- wegberm
- struweel en vrij staande bomen (knotwilgen, elzen)
- kruidenvegetatie
- watergang

Hieronder volgt een beschrijving van de aanwezige biotopen en de beschermde soorten die kunnen worden verwacht.

Wegberm

Het terrein ligt in de oksel van een kruispunt. Het terrein grenst aan de zuidzijde aan een fietspad. Deze berm wordt intensief gemaakt en beheerd. De berm bestaat voor het overgrote deel uit Engels raaigras met enkele algemene kruiden, zoals weegbree, ridderzuring, paardenbloem en kruipende boterbloem.

Struweel en vrijstaande bomen

Aan de randen van het terrein staan bosschages en enkele bomen. Bij de vervallen schuur staan 3 knotwilgen. Deze bosschages worden verwijderd. Gedurende het veldbezoek zijn diverse soorten vogels waargenomen. De bomen en struiken fungeren voor algemene soorten als broedplaats, hoewel er geen nesten zijn waargenomen.

Sloot en slootkanten

In slootkant is steil en beschoeid. De watergang is maar in beperkte mate begroeid met riet of gele lis. Algen en kroos geven aan dat de sloten rijk aan voedingsstoffen zijn.

In slootkanten groeit lokaal riet. Dit zijn alle soorten die een voedselrijke bodem indiceren. Er werd geen biotoop aangetroffen dat geschikt is voor strenger (tabel 2 of 3 Ff-wet) beschermde flora zoals orchideeën. Het voorkomen hiervan kan op basis van de biotoopeigenschappen worden uitgesloten. Grote kaardenbol is wel waargenomen. Dit is een tabel 1 soort en voor deze soorten geldt een vrijstelling.

Figuur 5.1 Watergang grenzen aan terrein

Zoogdieren

Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet (tabel 3-soorten). Te verwachten soorten zijn relatief algemene soorten als Gewone dwergvleermuis of Laatvlieger.

Dergelijke soorten verblijven overdag in een gebouw wat bescherming en beschutting biedt tegen lagen en hoge temperaturen en regen. Doordat het gebouw op het terrein volledig is verwoest door onder andere brand, is het uit te sluiten dat er vleermuissoorten het gebouw als verblijfplaats gebruiken. Tochtvrije ruimten met een constante temperatuur ontbreken. De omgeving van het terrein maakt naar verwachting wel onderdeel uit van het foerageergebied van vleermuizen. De bossages en de kruidenvegetatie op en rondom het terrein zijn geschikt foerageergebied. Beide vleermuissoorten prefereren gebieden met hoge dichtheden aan insecten in de nabij omgeving van bomenlanen, houtwallen, parken en rijkelijk begroeide tuinen. Dergelijke biotopen zijn op het plangebied en omgeving aanwezig.

Het gehele plangebied kan lokaal geschikt leefgebied vormen een aantal tolerante en algemene zoogdiersoorten, zoals muizen, mollen en konijn.

Amfibieën en reptielen

Voor algemene amfibieën heeft het plangebied geen bijzondere waarden. Er zijn geen natte oeverzones sloten, vijvers of poel op het plangebied aanwezig die negatieve effecten ondervinden. Langs het terrein ligt een watergang waarin algemene soorten als Bruine - en Groene kikker (tabel 1-soorten) zijn te verwachten. Voornamelijk op het land levende amfibieën, zoals de Gewone pad, zullen eveneens in de omgeving van het plangebied voor kunnen komen. Reptielen komen niet in de omgeving van het plangebied (Herder, 2010, Ravon.nl) voor. Het plangebied is ongeschikt leefgebied voor de strikt beschermde rugstreeppad, deze soort komt voor in de omgeving van Heemskerk, de duinen en het veenweidegebied vormt geschikt leefgebied voor deze soort. De watergang langs het plangebied is ongeschikt voortplantingswater, door de aanwezigheid van vis en de ongeschikte oeverzones.

Vogels

Voor vogelsoorten is het terrein voornamelijk geschikt als foerageergebied en niet zozeer als broedgebied. Vanwege de beperkte omvang van de groenstroken zijn grondbroedende vogelsoorten niet te verwachten. In de hogere begroeiing langs de slootkanten is wellicht een Wilde eend of Meerkoet broedend aanwezig. De bomen en struiken nabij het terrein zijn geschikt broedgebied voor allerlei soorten zangvogels, lijsterachtige, duiven en mezen. Deze nestlocaties zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Jaarrond beschermde vogelnesten (zie tabel 2.1) zijn niet aangetroffen en ook niet te verwachten.

Flora

Het aanwezige begroeiing in de terrein en het struweel is niet geschikt voor beschermde tabel 2 of 3 soorten uit de Flora- en faunawet. De flora op het terrein wordt gekenmerkt door voedselminnende en concurrentiekrachtige soorten. Beschermde flora is niet aangetroffen en ook niet te verwachten. De Grote Kaardenbol is wel aangetroffen, maar dit is een algemeen tabel 1 soort.

Vissen

In de aangrenzende watergang langs het terrein is lokaal de Kleine modderkruiper te verwachten. Vanwege het heldere en schone water, maar het ontbreken van zoetwatermossel is de strikt beschermde Bittervoorn niet te verwachten.

Vlinders, libellen en overige beschermde soortgroepen

Het plangebied is ongeschikt terrein voor beschermde soorten uit deze soortgroepen. De locatie kent geen kenmerkende en bijzondere waarden waarvan de veelal beschermde vlinders en/of libellen afhankelijk zijn voor hun voorkomen.

In onderstaande tabel is een indicatieve lijst opgenomen van te verwachten beschermde soorten op het plangebied.

Tabel 5-1. Indicatieve lijst van beschermde soorten in het plangebied (literatuur + terreinbezoek).

Soort		Beschermingsstatus		
Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Flora- en faunawet	Habitatrichtlijn Bijlage II/IV;	Rode lijst (nov. 2004)
Zoogdieren				
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	X 1	-	-
Bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	X 1	-	-
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	X 1	-	-
Egel	<i>Erinaceus europeus</i>	X 1	-	-
Mol	<i>Talpa europaea</i>	X 1	-	-
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	X 1	-	-
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	X 3	Bijlage IV, HR	-
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	X 3	Bijlage IV, HR	-
Amfibieën				
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	X 1	-	-
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	X 1	-	-
Bastaardkikker	<i>Rana klepton esculenta</i>	X 1	-	-
Vissen				
Kleine modderkruiper	<i>Cobitis taenia</i>	X 2	-	-

Verklaring afkortingen in kolommen:

X = soort is beschermd krachtens de Flora- en faunawet
 beschermingsregime AMvB art. 75

HR = Habitatrichtlijn

1 = soort tabel 1

2 = soort tabel 2

3 = soort tabel 3

5.3 Conclusie Natuurwaarden

Het terrein ligt in de bebouwde kom in de oksel van de Tolweg en De Baandert. Aan de zuidzijde grenst het terrein aan een watergang welke veel kroos en algen bevat. De oevers hiervan zijn steil en bestaan uit beschoeiing. Op het terrein zelf is een kruidenvegetatie aanwezig, die op het moment van het veldbezoek net was gemaaid. Aan de randen van het terrein zijn bosschages aanwezig en her en der staat een boom. Bij de oevers is niet gemaaid en staat er hoge kruidenvegetatie met onder andere Grote Kaardenbol.

Uit de resultaten van de bureaustudie en het terreinbezoek blijkt dat op het plangebied in beperkte mate beschermde soorten voor kunnen komen (zie tabel 5-1). Het gaat hier voornamelijk om soorten (tabel 1-soorten) die algemeen voorkomen in Nederland. Gebouwbewonende vleermuizen uit de omgeving kunnen het plangebied gebruiken om te foerageren. In de watergang is de Kleine modderkruiper te verwachten.

6 Toetsing aan natuurwetgeving

6.1 Effecten op de beschermde gebieden

Het plangebied ligt niet in, of in de buurt van, een Natura 2000-gebied het plangebied maakt evenmin onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) of een ecologische verbindingszone. Derhalve is een toetsing aan de gebiedsbeschermende wetten niet relevant.

6.2 Effecten op beschermde soorten

Uit de bureaustudie en het veldbezoek is naar voren gekomen dat in beperkte mate ter plaatse van het plangebied beschermde soorten en strikt beschermde soorten kunnen voorkomen. In deze paragraaf worden de mogelijke effecten beschreven van de herinrichting van het terrein voor de aanwezige soortgroepen.

6.2.1 *Minder algemene en strikt beschermde soorten (Tabel 2 en 3, Flora- en faunawet)*

Broedvogels

In de bomen en struweel op en rondom het tracé zijn broedende vogels te verwachten. Bijzondere aandachtsgebieden voor vogels zijn begroeide slootkanten en de bosschages rondom het terrein.

Vanuit de Flora- en faunawet is het verboden om de nesten van broedende vogels te verstoren. Hiervoor kan in principe ook geen ontheffing worden verkregen, omdat dit eenvoudig kan worden voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen te plannen. Aangezien de bosschages bij de werkzaamheden verwijderd zullen worden, heeft dit nadelige gevolgen. Er dient dan ook voorafgaand aan de werkzaamheden getoetst te worden of er broedende vogels aanwezig zijn. Of de werkzaamheden dienen buiten het broedseizoen plaats te vinden.

In slootkanten en in het water op drijvende nesten zijn watervogel nesten te verwachten. Deze nestlocaties mogen niet, indien ze in gebruik zijn, tijdens het voorjaar verstoord worden. Voor het broedseizoen kan geen vaste periode worden aangegeven, omdat dit van soort tot soort en van jaar tot jaar kan verschillen afhankelijk van de weersomstandigheden. Globaal kan echter de periode maart tot en met juli aangehouden worden.

Figuur 6.1 Overzicht terrein

Vleermuizen

Op het plangebied bevinden zich geen vaste rust- of verblijfplaatsen voor vleermuizen omdat de huidige bebouwing niet voldoende bescherming geeft. Verstoring van beschermde vaste- rust of verblijfplaatsen is daarom niet aan de orde. De eventuele foerageerfunctie van het plangebied wordt niet aangetast als gevolg van de beoogde ontwikkeling.

6.2.2 *Algemene beschermde soorten (Tabel 1, Flora- en Faunawet)*

Het terrein waar op termijn woningen gebouwd zullen worden is vooral een leefgebied voor algemene, weinig kritische soorten als mol, konijn en veldmuis. De aanwezige kleine zoogdieren zijn te vinden in de slootkanten en in de kruidenvegetatie. Door de van 14 woningen wordt het leefgebied van deze algemeen beschermde soorten verstoord, beschadigd of tijdelijk vernietigd. Ten gevolge van de voorgenomen werkzaamheden wordt slechts een beperkt deel van het aanwezige biotoop van deze soorten (tijdelijk) verstoord of verhard. Op het niveau van de populatie zijn dan ook geen effecten aan de orde; de lokale instandhouding van deze soorten komt niet in gevaar. Door voorafgaand aan het grondverzet de aanwezige hogere vegetatie te maaien wordt kleinere zoogdieren de kans geboden het plangebied te verlaten.

Indien watergangen gedempt worden (dat is nu niet voorzien) zijn maatregelen noodzakelijk om de aanwezige vissen te verplaatsen of weg te vangen.

Door voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie op het terrein kort te maaien (incl. slootkanten), wordt deze minder aantrekkelijk voor de meeste soorten. Deze zullen het terrein dan vermijden. Bovendien zullen bij het grondverzet nog aanwezige dieren bij gebrek aan dekking eerder verjaagd worden.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusie

Kort samengevat is het resultaat van de natuurtoets dat op het terrein in beperkte mate beschermde flora en fauna aanwezig is. Het terrein is geschikt leefgebied voor algemeen beschermde zoogdiersoorten (zoals muizen, egel en konijn); daarnaast is het een foerageer- en lokaal mogelijk broedgebied voor een aantal algemene soorten (water)vogels. Vleermuizen kunnen het terrein gebruiken als foerageergebied. In de sloot kan de Kleine modderkruiper aanwezig zijn, echter het betreft een klein stukje van het terrein dat grenst aan de watergang. Dat er verblijfplaatsen van strikt beschermde vleermuizen op het plangebied voorkomen is uit te sluiten.

Tijdens de bouw van de woningen zullen er zeer beperkt negatieve effecten optreden op een aantal algemene beschermde soorten. Door een zorgvuldige werkwijze en het nemen van mitigerende maatregelen (zoals het kort maaien van hogere begroeiing voor aanvang met grondverzet) kan schade worden voorkómen en blijven negatieve effecten beperkt. Voor de effecten op de algemene voorkomende, maar beschermde soorten (uit tabel 1 van de Flora- en faunawet) hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Voor deze algemene soorten geldt een vrijstelling. Het ontwikkelen van woningen in dit gebied, dat midden in een woongebied ligt en ingericht is voor menselijk gebruik, heeft geen negatief effect op de gunstige staat van op het plangebied voorkomende algemeen beschermde soorten. Eventueel boven het plangebied foeragerende vleermuizen ondervinden evenmin negatieve effecten als gevolg van de aanlegwerkzaamheden.

7.2 Tot slot

De voorliggende natuurtoets is gebaseerd op inventarisatiegegevens van derden, literatuuronderzoek en een verkennend terreinbezoek.

Een dergelijk onderzoek kan niet geheel uitsluiten, dat tijdens de uitvoering van de werkzaamheden, (strikt) beschermde soorten worden aangetroffen. Gezien het gebruik en de kennis van aanwezige natuurwaarden in het plangebied worden de risico's op verstoring van beschermde soorten als minimaal ingeschat. Eventueel aangetroffen soorten dienen verplaatst te worden naar geschikt leefgebied in de omgeving.

8 Literatuur

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. Van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, 3e herziene druk.

Herder, J. 2010. Atlas van de Noord-Hollandse amfibieën en reptielen 1980-2010.

Lange, R., P. Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek, 1994. Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij KNNV en VZZ i.s.m. Vereniging Natuurmonumenten.

Lenders, H.J.R., C.C.H. Marijnissen & R.P.W.H. Felix, 1993. Waarnemen en herkennen van amfibieën en reptielen in het veld. Uitgave van de Stichting RAVON, Nijmegen.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Scharringa C.J.G. et al. 2010. Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels. Samenwerkende Vogelwerkgroepen (SVN) Landschap Noord-Holland.

SOVON, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels. SOVON Vogelonderzoek Nederland, KNNV Uitgeverij / Naturalis / EIS-Nederland.

Van 't Veer en Hoogeboom, 2009. Atlas van de Natura 2000 Kustgebieden van Noord-Holland

Internet:

www.ravon.nl

www.telmee.nl

www.waarneming.nl

www.zoogdieratlas.nl

Bijlage 1: Wettelijk Kader

Hieronder volgt een algemene beschrijving van de Natuurwetgeving, gevolgd door betreffende onderdelen van de wetgeving.

De Nederlandse natuurwetgeving

De Nederlandse natuurwetgeving valt uiteen in gebiedsbescherming en soortbescherming. De gebiedsbescherming is geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet 1998 en omvat de Natura 2000-gebieden. In de Natura 2000-gebieden zijn de beschermde natuurmonumenten alsmede de gebieden met de status Vogel- en/of de Habitatrichtlijn-gebied (voorheen Speciale Beschermings-Zones (SBZ's) opgenomen.

Globaal kan gesteld worden dat de gebiedsbescherming gericht is op de bescherming van de waarden waarvoor een gebied is aangewezen. Deze bescherming is gebiedspecifiek, maar kent wel de zogenaamde externe werking. Dat wil zeggen dat ook handelingen buiten het beschermde gebied niet mogen leiden tot verlies aan kwaliteit in het beschermde gebied.

De soortbescherming is opgenomen in de Flora- en faunawet. Deze wet omvat ook de bescherming van Habitatrichtlijnsoorten buiten de aangewezen Natura 2000-gebieden welke zijn vermeld in bijlage IV. Deze bescherming geldt overal in Nederland, ook in de beschermde gebieden. De soortbescherming kent geen externe werking. Projecten worden getoetst aan de directe invloed op beschermde waarden binnen de grenzen van het projectgebied.

Conform deze wet is de initiatiefnemer bij ruimtelijke ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van mogelijke voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied.

Vanuit de kennis dienen plannen en projecten getoetst te worden aan eventuele strijdigheid met de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet (zie paragraaf 2.2 van het voorgaande rapport).

Flora- en faunawet

Onder de werking van de Flora- en faunawet vallen circa 1.000 dier- en plantensoorten. Alle inheemse zoogdieren (m.u.v. de huismuis en zwarte en bruine rat), vogels, amfibieën en reptielen zijn beschermd. Tevens hebben een aantal soorten planten, vissen, insecten en ongewervelden een beschermde status. Voor de in het wild voorkomende planten en dieren geldt de algemene zorgplicht (art. 2).

Volgens de Flora- en faunawet mogen beschermde dier- en plantensoorten niet worden verwond, gevangen, opzettelijk worden verontrust of gedood. Voortplanting- of vaste rust- of verblijfplaatsen mogen niet worden beschadigd, vernield of verstoord.

Beschermde planten mogen op geen enkele wijze van hun groeiplaats worden verwijderd of vernield. De verbodsbepalingen van de wet staan genoemd in onderstaand kader.

Verboden handelingen met betrekking tot beschermde planten:

- Artikel 8: Het plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op andere manier van de groeiplaats verwijderen van planten
- Artikel 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van planten

Verboden handelingen met betrekking tot beschermde dieren:

- Artikel 9: Het doden, verwonden, vangen of bemachtigen van dieren. Het met het oog op bovenstaande doelen opsporen van dieren.
- Artikel 10: Het opzettelijk verontrusten van dieren
- Artikel 11: Het beschadigen, vernielen, uithalen wegnemen, verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren.
- Artikel 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van dieren

S

De werkingssfeer van de Flora- en faunawet is niet beperkt tot of gerelateerd aan speciaal aangewezen gebieden, maar geeft soorten **overal** in Nederland bescherming.

In artikel 75 van de Flora- en faunawet¹ worden de ontheffingsmogelijkheden weergegeven. Op 23 februari 2005 is de Algemene Maatregel van Bestuur m.b.t. artikel 75 van de Flora- en faunawet in werking getreden. Middels deze AMvB wordt onder bepaalde voorwaarden een algemene vrijstelling geregeld van de ontheffingsplicht van de Flora- en faunawet. Deze vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig gebruik en bestendig beheer en onderhoud en voor bepaalde (algemeen voorkomende) soorten. Welke voor-waar-den verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af het de dier- of plantensoorten die voorkomen in het plan-gebied. In de AMvB worden hiertoe verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime AMvB:

Voor deze soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling van de ontheffingsplicht. Voor deze soorten is derhalve geen ontheffing nodig. Wel geldt ten aanzien van deze soorten de zorgplicht, die eveneens van de Flora- en faunawet uitgaat.

Soorten die vallen onder de vrijstelling betreft onder andere algemene zoogdiersoorten, zoals algemene muizen- en spitsmuizen, de Egel, Konijn en Mol, Ree en Vos, algemene amfibieënsoorten, waaronder de Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander en plantensoorten als Grasklokje en Gewone dotterbloem.

- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime AMvB:

Voor soorten van tabel 2 van de AMvB is bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht, indien gewerkt wordt volgens een door het Ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode. Ontbreekt zo'n gedragscode, dan dient ontheffing aangevraagd te worden, welke wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort' (lichte toets). Daarnaast geldt ook voor soorten van tabel 2 de algemene zorgplicht.

- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in Bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime AMvB.

Voor soorten van tabel 3 geldt het zwaarste beschermingsregime en is bij ruimtelijke ontwikkelingen geen vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht, ook niet met een gedragscode. Voor deze soorten dient een ontheffing aangevraagd te worden, welke aan vier criteria wordt getoetst (zware toets): de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats wordt niet aangetast, er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. Daarnaast geldt ook voor soorten van tabel 3 de algemene zorgplicht.

Voor Bijlage 1 soorten uit Tabel 3 kan ontheffing worden aangevraagd op grond van alle belangen genoemd in het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten. In de praktijk komen bij Bijlage 1- soorten onderstaande vier belangen het meeste voor bij een ontheffing voor een ruimtelijke ingreep:

1. Bescherming van flora en fauna (b);
2. Volksgezondheid of openbare veiligheid (d);
3. Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e);
4. Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimte inrichting of ontwikkeling (j)

Voor Bijlage IV-soorten van de Habitatrichtlijn uit Tabel 3 geldt voor een ruimtelijke ingreep alleen ontheffing wordt verleend op grond van een belang uit de Habitatrichtlijn:

1. Bescherming flora en fauna (b)
2. Volksgezondheid of openbare veiligheid (d);
3. Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e);

¹ Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijzigingen van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen.

- Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in Tabel 1 t/m 3; alle vogels zijn in Nederland gelijk beschermd. T.a.v. vogels geldt, dat werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord verboden zijn.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Ontbreekt zo'n gedragscode dan dient formeel een ontheffing te worden aangevraagd. Voor broedvogels wordt echter geen ontheffing verleend waarbij als voorwaarde wordt gesteld dat broedvogels niet verstoord mogen worden tijdens het kwetsbare broedseizoen; dit mede in het kader van de algemene zorgplicht die ook voor vogels geldt.

Bescherming van vogelnesten

Tijdens werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen. Hiervoor is geen standaardperiode, het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keer elk jaar terug naar hetzelfde nest. Deze soorten staan vermeld in categorie 1 t/m 4 van de 'Aangepaste lijst van jaarrond beschermde vogelnesten' (Ministerie van LNV, 2009). Indien de werkzaamheden effect hebben op deze soorten is een ontheffing nodig. Voor vogels kan alleen een ontheffing worden verleend op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dit zijn:

- Bescherming van flora en fauna (b);
- Veiligheid van het luchtverkeer (c);
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d).

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik zijn alleen tijdens het broedseizoen beschermd. Voor deze soorten* is geen ontheffing nodig, indien werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden of maatregelen zijn getroffen om te voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats gaan vestigen tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mag van deze soorten het nest worden verplaatst of verwijderd.

* Een deel van deze soorten zijn ondergebracht in categorie 5 van de 'Aangepaste lijst van jaarrond beschermde vogelnesten' (Ministerie van LNV, 2009). Hoewel het onderbrengen van deze soorten op deze lijst anders doet vermoeden is de vaste rust- en verblijfplaats van deze vogels niet jaarrond beschermd. Dit betreffen namelijk vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor gebroed hebben of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.